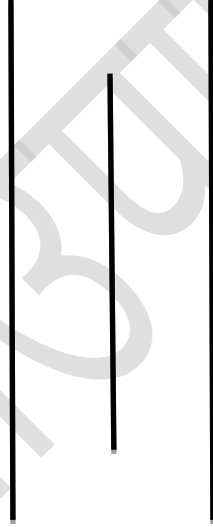

दुहुँ गाउँपालिकाको चौधौँ गाउँसभामा उपाध्यक्ष श्री शान्ती देवी बमज्यूले प्रस्तुत गर्नु भएको
आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट वक्तव्य

दुहुँ गाउँपालिका
हिकिला, दार्चुला
सुदूरपश्चिम प्रदेश
नेपाल

आदरणीय यस गाउँ सभाका सभाध्यक्ष ज्यू तथा सदस्य ज्यूहरु,

दुहुँ गाउँपालिकाको उपाध्यक्षको हैसियतले आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट प्रस्तुत गरिरहदा राष्ट्रप्रति समर्पित भई विभिन्न आन्दोलनहरुमा घाइते तथा वेपत्ता भएका नागरिकहरु प्रति सम्मान प्रकट गर्दै त्यस्ता युगान्तकारी नेतृत्वको भुमिका निर्वाह गर्ने शिखर व्यक्तित्वहरु प्रति सम्मान व्यक्त गर्दछु । साथै म राष्ट्रको लागि प्राणको आहुति गर्ने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

देशकै सुदूरपश्चिम उत्तरी भागमा रहेको छुट्टै पहिचान बनाउन सफल भएको यो दुहुँ गाउँपालिकाको चौधौँ गाउँसभाबाट आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदा मलाई अत्यन्त खुसी एवं गर्व महसुस भएको छ । संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्वारा दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पूरा गर्न नेपालको संविधान बमोजिम तीन वटै तहका सरकारहरु सञ्चालनमा आइसकेका छन् । नेपाली जनताले आफैले निर्माण गरेको संविधानको कार्यान्वयनसँगै स्थानीय सरकारमा महिला, दलित, आदिवासी, जनजाती तथा अल्पसंख्यक लगायतको अर्थपूर्ण उपस्थितिमा समावेशीतालाई प्रवर्द्धन गर्दै समाजका हरेक वर्ग, क्षेत्र र समुदायको विकास र समृद्धिमा टेवा पुऱ्याउने कुरामा हामी विश्वस्त छौँ ।

हाम्रा समस्याहरु धेरै छन् । स्रोत र साधन न्यून रहेको छ । उपलब्ध स्रोत र साधनबीच समूचित तालमेल मिलाई न्यून स्रोत साधनबाट अधिक समस्या समाधान गर्नु चुनौतीको रूपमा रहेको छ । तथापी चुनौतीलाई अवसरको रूपमा लिई मितव्ययीता अपनाई स्रोत साधनको सदुपयोग गर्न प्रतिबद्ध रहेको कुरा सम्मानित सभालाई विश्वास दिलाउन चाहन्छु ।

बस्तिस्तर बाट योजनाहरुको छनोट भई वडा समितिको कार्यालयबाट प्राथमिकीकरण गरेर गाउँपालिकामा आइसके पछि बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले प्राथमिकीकरण एवं औचित्यको आधारमा योजनाहरु छनोट गरी कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरी आज हामीले गाउँसभामा प्रस्तुत गरेका छौँ । गत आर्थिक वर्ष देखिका क्रमागत योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई कार्यान्वयन गर्न निरन्तरता दिएका छौ । सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया अवलम्बन गरी गाउँपालिकाको आय, व्यय, योजना, नीति तथा कार्यक्रम एवं बजेट अषाढ १० गते भित्र पेश गरी सक्नु पर्ने भन्ने प्रावधान बमोजिम आजको यस सभामा बजेट तथा कार्यक्रम पेश गरेका छौ । यसमा व्यापक छलफल गरी पारित गरेर आगामी आर्थिक वर्ष देखि कार्यान्वयनको दिशामा जानेछौ । विभिन्न कार्यविधि र नियमावलीहरु कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएका छन् । यस दुहुँ गाउँपालिकाले आगामी आर्थिक वर्षका लागि लिएको नीति तथा कार्यक्रम यस भन्दा पूर्व प्रस्तुत भैसकेको छ ।

चालु आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को यथार्थ आय व्ययको अनुमोदन, आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट तथा कार्यक्रमको अनुमानित बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम, राजस्व र व्ययको अनुमान स्वीकृत गर्न सभामा पेश गरेको छु ।

प्राप्त अवसरको सदुपयोग र चुनौतिहरुको सामना गर्दै दुहुँ गाउँपालिका क्षेत्रको भोलि र भविष्यको विकासको खाकाको रूपमा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेटका उद्देश्यहरु यस प्रकार प्रस्तुत गरेको छु ।

- ❖ शिक्षा र स्वास्थ्यलाई पहिलो प्राथमिकतामा राख्दै गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितता गर्ने
- ❖ स्थानीय उत्पादनको बजारीकरण र विपन्न वर्गलाई संरक्षण गरि आय आर्जनका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने
- ❖ स्थानीय आवश्यकता र सम्भाव्यताको आधारमा प्राथमिकीकरण गरि दिगो पूर्वाधार निर्माण गर्ने
- ❖ सुशासनको अभिवृद्धि गर्दै सेवा प्रवाहलाई सेवामैत्री र जनमूखी बनाउने

- ❖ विनाशकारी बाढी पहिरोका कारण प्रभावित जन समुदायका लागि उचित क्षतिपुर्ती तथा पुनर्स्थापना र पुननिर्माणका लागि बाँकी रहेका प्रक्रियाहरु छिटोछरितो सम्पन्न गर्ने
- ❖ शिक्षास्वास्थ्य र जनजीविकाको उन्नयन र लागानीमा वृद्धी गर्ने ,
- ❖ कृषि पर्यटन शैक्षिक तथा औद्योगिक क्षेत्रहरुको पर्वद्वनात्मक कार्यक्रम संचालन गर्ने
- ❖ गाउँपालिकाले निर्माण गरेका यातायात गुरु योजना, विद्यालय गुरु योजना र अप्टिकल फाइबर मार्फत इन्टरनेट जडान सम्बन्धि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन कार्यान्वयनका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

उल्लेखित उद्देश्यहरु हासिल गर्नका लागि यस बजेटका प्राथमिकताहरु देहायबमोजिम निर्धारण गरेको छुँ:

- ❖ जनजीविका र विकासका लागि अत्यावश्यक रहेका भौतिक पूर्वाधार
- ❖ सूचना प्रविधिको प्रयोगले छिटो छरितो र प्रभावकारी रूपमा सेवा प्रवाह
- ❖ सेवा प्रवाह संस्थागत क्षमता विकास पारदर्शिता र सुशासन अभिवृद्धी
- ❖ परम्परागत धर्म आदिको माध्यमबाट पर्यटन पर्वद्वन , चाडपर्व मेला , संस्कृति ,
- ❖ वातावरण संरक्षण दिगो विकास विपद व्यवस्थापनमा टेवा पुऱ्याउने
- ❖ राजस्व संकलनमा अभिवृद्धी
- ❖ जनताको जीवनस्तर, रोजगारी र आमदानी
- ❖ स्थानीय सहभागिता जूटाउने र स्वयं सेवा परिचालन
- ❖ महिला बालबालिका तथा पिछडीएको क्षेत्रलाई प्रत्यक्ष लाभ
- ❖ लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धी गर्ने
- ❖ भाषिक तथा सांस्कृतिक पक्षको जगेर्ना र सामाजिक सदभाव तथा एकता अभिवृद्धीमा सघाउ पुऱ्याउने ।

अब म दुहुँ गाउँपालिकाको यिनै उद्देश्य तथा प्राथमिकतामा आधारित रही तयार गरिएको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

स्थानीय सरकारको अवधारणा, विकेन्द्रिकरणको मुल मर्मलाई आत्मसाथ गर्दै यो बजेट तथा कार्यक्रम निर्माण गरिएको छ । बजेटको सीमितता एवं आवश्यकताको असिमिततालाई विचार गरी प्राथमिकता प्राप्त योजनाहरुमा बजेट विनियोजन गरिएको छ । गाउँपालिका भित्र थुप्रै समस्या र चुनौतिहरु छन । बाढी, पहिरो, भु-क्षय, ढल निकास आदि समस्याहरु हामी सामु छन् । विभिन्न प्रकारका सफ्टवेयरहरु खरिद गरी कागज विहिन प्रणालीको सुरुवात गरिने छ । विभिन्न दातृ संस्थाहरूसंग समन्वय गरी कामकाज गर्नका लागि रकम विनियोजन गरिएको छ । कार्यालय भवन निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको छ ।

कृषि, सिंचाई, स्वास्थ्य, शिक्षा, सडक, खानेपानी लगायत अन्य क्षेत्रमा अपेक्षा गरे अनुसार रकम विनियोजन गर्न सकिएको छैन । तुलनात्मक रूपमा आन्तरिक आय उठ्न नसक्दा माग अनुसार बजेट विनियोजन गर्न सकिएको छैन । गाउँबासीका माग र स्रोत साधन को क्षमता बीच सन्तुलन कायम गर्न कठिन भएको छ । वडा समितिबाट प्राथमिकता भई आएका योजनाहरूलाई गाउँपालिकाको क्षमता हेरी समेट्ने प्रयास गरेका छौं । सबै करदाताहरूलाई करको दायरामा ल्याउन जरुरी छ । मैले तिरेको कर मेरै गाउँको विकासका लागि नै हो भन्ने भावनाको विकास हुनु जरुरी छ ।

स्थानीय तहले सरकारको मुल्य र मान्यता अनुरूप काम गर्नु पर्ने भएकोले धेरै जसो जनताका माग पूरा गर्न सकिएको छैन । हामीले गत वर्ष सम्म अधुरा योजनाहरूलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिएका छौं । पूर्वाधार विकासले मात्र विकासको वृहत अवधारणालाई समेट्न सक्दैन । पूर्वाधार विकाससँगै आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, संस्थागत सुधार, सुशासन जस्ता विविध क्षेत्रको सन्तुलित विकासले नै समग्र विकासलाई समेट्दछ । तसर्थ यिनै क्षेत्रको विकासको लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, खेलकुद विपद् व्यवस्थापन, मर्मत संभारका लागि पनि रकम बाँडफाँड गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि श्रोतको अनुमान तथा त्यसका माध्यम एवं विनियोजित बजेटका बारेमा प्रकाश पार्न चाहन्छु । आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को कुल बजेट ३३ करोड ०८ लाख २९ हजार प्रस्ताव गर्न चाहन्छु । उक्त रकम संघीय वित्तीय समानिकरणबाट रु. ८ करोड ५६ लाख, संघीय सशर्त चालु अनुदानबाट रु. १३ करोड ६० लाख ८२ हजार, संघीय सशर्त पुजिगत अनुदानबाट रु. ४० लाख, संघीय राजश्व बाँडफाँड बाट रु. ६ करोड १७ लाख, प्रदेश वित्तीय समानीकरणबाट ७५ लाख २६ हजार, प्रदेश सवारी साधन करबाट रु. १५ लाख ४३ हजार, आन्तरिक आम्दानीबाट रु. ४८ लाख ६८ हजार, संघ विशेष अनुदान १ करोड २० लाख, प्रदेश समपुरक अनुदान ८३ लाख ५० हजार, प्रदेश विशेष अनुदान ३५ लाख, प्रदेश सशर्त चालु ७ लाख ६० हजार, प्रदेश सशर्त अनुदान पुजिगत ४९ लाख प्राप्त हुने प्रस्ताव गरेको छु ।

यसै गरी खर्च तर्फ चालु खर्च रु. २७ करोड ५६ लाख २९ हजार र पुजिगत खर्च रु. ५ करोड ५२ लाख खर्च हुने प्रस्ताव गरको छु जुन चालु खर्च ८३.३१ प्रतिशत र पुजिगत खर्च १६.६९ प्रतिशत देखिन्छ । उपरोक्त बमोजिमको रकम मध्येबाट संघ वित्तीय समानिकरण, राजश्व बाँडफाँड, प्रदेश वित्तीय समानिकरण, प्रदेश सवारी कर, आन्तरिक आम्दानी र संघको रोयल्टीको विषयगत क्षेत्रको बाँडफाँड अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि प्रस्ताव गरिएका योजना तथा कार्यक्रम, राजश्व र व्ययको अनुमान एवं २०८१ जेष्ठ मसान्त सम्मको आम्दानी र खर्च रकमको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

अन्तमा, बजेट, नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा प्रक्रियामा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण पदाधिकारी, कर्मचारी मित्रहरू, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरू, महिला, दलित, आदिवासी जनजाती, जेष्ठ नागरिक, अशक्त अपांग लगायत सबै गाउँबासीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । यस गाउँपालिकाले थालनी गरेको विकास निर्माणका कार्यहरूमा दुहुँबासी सबैको सकारात्मक सहयोग हुनेछ भन्ने अपेक्षा गर्दै सभाध्यक्ष ज्यूको अनुमतिले आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को यो बजेट तथा कार्यक्रम माथि छलफल तथा स्वीकृतीका लागि टेबुल गर्दछु ।

धन्यवाद ।